

DE STANDAARD.

Vrijdag 19 December.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam / 2.50. — Buiten Amsterdam, franco / 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau.

BUREAU: Warmoesstraat 104, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cent. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

DE MINDERE MAN.

I.

Er leeft, en dit kan niet genoeg met een ontzetting van deernis worden uitgesproken, er leeft niet alleen in onze Europeesche staten, maar in alle landen en onder alle volkeren der wereld een mindere man.

Dit is nu zoo, dit was alle eeuwen zoo, en zal zoo blijven zolang de wereld en in die wereld niet slechts oorspronkelijke ongelijkheid van persoonlijke kracht, maar ook door de zonde vernieling van die persoonlijke kracht bestaat.

Er is een mindere man op het terrein van *gevatheid en slimheid*, en op dit terrein is de Jood meest de meerdere, en de Christen de mindere man.

Er is een mindere man op het terrein van *verstandelijke ontwikkeling* en doorzicht, en op dit terrein zijn de rijksten meest de mindere mannen, en winnen het de mannen die bij hen achterstaan in geld.

Er is een mindere man op *sedelijken* terrein, en op dat terrein berust de meerderheid ongetwijfeld bij onze kleine burgerij en den kundigen werkmans.

Er is een mindere man op *godsdienstig* gebied, en op dat erf legt de beschaafde heer en fijngevormde dame het meest af, en zijn niet de ontwikkelden, maar juist zij de mindere lieden.

Er is een mindere man op het stuk van *vormen en tact*, en dan winnen het stellig de mannen van patricische herkomst en van onzen adel.

Er is een mindere man als het aankomt op den *sterken arm* en de veelheid in het cijfer, en dan is stellig de mindere die stand, die anders de meeste is.

Maar zoo nu ook is er een mindere man op het terrein *des sozialen levens*, en het is die mindere man, die gemeenlijk het best onder den naam van „minderen man” bekend is.

Ligt er nu op zich zelf in dit zijn van den minderen man iets smadelijks?

Stellig neen, want gelijk we aantoon- den is op zijn beurt een ieder de mindere man, en als u de keus gesteld wierd, om de mindere man in karakter en godsvrucht, of wel de mindere man in geld en goede vormen te zijn, wie uwer koos het laatste dan niet en wie uwer zou het eerste dan willen wezen?

Veeleer bestaat tusschen den „minderen man” in den vierden stand van onze maatschappij en den „minderen man” in de drie hogere standen dit beslissend verschil, dat de „mindere man” *omlaag* met eere over zijn minderheid het hoofd voor God en menschen kan opheffen, terwijl de mindere man onder de hogere standen altoos gekrenkt staat in zijn eer.

Smaad kleeft er aan het zijn van „mindere man” in socialen zin dus in het minst niet.

Dom, onbeschaafd, karakterloos en onervaren te wezen is bijna altoos vernederend en krenkend, maar ongehoed, ja, zelfs behoeftig te zijn, deert uw karakter als kleef niet.

En toch, al heeft er geen smaad aan, er schuilt toch in dat zijn van den minderen man soms een naamlooze smart.

De mindere man mist en derft zoo eindeloos veel. Stellig negen tiende van wat zijn hart begeeren zou, moet hij zich onttzeggen. Zoo bijna nooit drinkt hij de vervulling zijner nooden en behoeften eens met volle teugen in. Aan alles wat hem omringt, kleeft de beperking. Telkens stuit hij af op een muur, die als een *non possum* voor hem staat. En waar zoo reeds in gewone dagen de evenredigheid tusschen wat zijn hart vraagt en zijn hand vindt, zoo smartelijk onevenredig blijft, wordt dit lijden, o, zoo verzaard, zoodra er buitengewone dagen komen, doordien een ziekte intrekt, of de geboorte van een kind aanstaande is, of de koude rijpen gaat, of gebrek aan arbeid het inkomend loon vermindert. o, Reeds het denkbeeld van zoo bijna nooit anderen wel te kunnen doen, is voor een teergevoelig hart zoo wreed.

Geen wonder dan ook, dat deze toestand ontverdenheid wekt.

Wie in geen God gelooft en dien God uit zijn Woord niet kent en niet vastelijk leeft in wat dit Woord hem aanzegt, die kan in zulk een toestand geen vrede hebben, tenzij het leven reeds te diep in hem wegzonk, om zich even te verheffen boven de doodende sleur.

Toch kan er ook in weerwil van die ontverdenheid nog *flegmatieke berusting* zijn, indien de wonde maar niet te zeer geprikkeld wordt, en de overtuiging, dat het niet veel anders kan, den minderen man beheerscht.

Sterven wil ook niemand. Ook tegen het sterven worstelt een ieder in. En toch, het feit dat er tegen den dood geen verbidden is, en nog nooit een kruid wies, houdt verreweg de meesten van een morren en murmureeren tegen den dood af.

Maar keert men dat blad om, en gaat men die wonde prikkelen, en gedurig den minderen man voorhouden, dat hij evengoed de meerdere man kon zijn, dan natuurlijk wordt de ontverdenheid op het hoogst gaande gemaakt en kan er voor den minderen man geen geluk meer bestaan.

En dat nu heeft de liberalistische wereldbeschouwing gedaan.

Geprikkeld heeft ze die wonde en daardoor den toestand van den minderen man bedorven op allerlei manier.

Eerst is ze begonnen met aan den minderen man zijn geloof, en het geloof van zijn kinderen te ontnemen. Daar- mee week alle poëzie en kwam het koude, nuchtere proza.

Toen heeft het liberalisme door zijn valschen oeconomischen regel van het *laissez faire, laissez passer*, gevoegd bij zijn materiële richting naar weelde en overdaad, de stoffelijke schatten tot zulk een ongekende ontwikkeling gebracht, dat het cijfer van den minderen man, d. w. z. het aantal van hen, die in den gedrukten toestand leven moesten, absoluut en relatief *minstens verdubbeld* is.

Ten derde heeft het liberalisme door alle organisch gildenverband te vernietigen zonder er iets voor in plaats te bieden, den minderen man weerloos in den grooten maalstroom geworpen en hem veroordeeld om in zijn laagste rangen altoos van het minste te leven, waarvan een menschenkind, nog zonder te sterven, bestaan kan.

Ten vierde heeft het liberalisme de Christelijke barmhartigheid in de ver- takkingen en ordinantiën des levens op tweeërlei wijs vernietigd. Vooreerst door alle betrekking tusschen den minderen en minderen man eenvoudig tot een *geld-relatie* te herleiden; en ten andere door den diepen trek der *Christelijke ontferming* uit te wischen en er ons niets voor in te stellen dan een eigenge- rechtigde, hooghartige, vaak beleedigende „*liefdadigheid*.” Langs oconomischen weg zuigt men duizenden bij duizenden uit de kringen van den minderen man naar zich toe, en als men dan eenige honderden weer als aalmoes naar dien minderen man laat afdruppelen, keurt men zichzelf nog braaf en ruym en zeer milddadig.

Ten vijfde heeft het liberalisme door in het fictieve en reële kapitaal een vroeger ongekende macht te scheppen, de tegenstelling tusschen kapitaal en arbeid veel schreiender en snijnder gemaakt. Ieder stemt toe, dat almeer de tusschentoestanden verdwijnen, en er almeer twee groote lagen in de maatschappij ontstaan, de zeer geegoeden in de dunne bovenlaag en de altoos behoeftigen in de dikke, breede laag beneden.

Ten zesde heeft het Liberalisme door zijn jagen op al meerder en alsneller productie, de fabriek tot het factotum en in de fabriek den arbeider tot een werktuigelijk instrument verlaagd.

En terwijl nu langs deze vele wegen metterdaad stroomden van nieuwe ellende over den „minderen man” wierden uit- gegoten, heeft het Liberalisme hem voor deze bange kwalen en voor de- zen onhoudbaren druk geen ander Pa- nacea weten te bieden dan een *Illusie*

en voor die wonde geen beteren balsem dan een *Palliatief*.

Dat panacé was het *Onderwijs*, waarbij feitelijk de kinderen van den „minde- ren man” slechts dienst zouden doen, om aan het Liberalisme een *hobby- horse* te verschaffen, waarop het met al zijn Schoolhoofden en Opzieners en Inspecteurs naar hartelust hobbelen kon. En een panacea, waardoor feitelijk aan den minderen man weinig meer werd geboden dan een juist kennis van zijn ellende. Want al dat zeggen: „Word knap, dan komt ge vooruit, en kunt ge ons gelijk worden”, had werkelijk wel zin, zolang slechts *en- kelen* dien weg betraden, maar verloor allen zin en alle betekenis, toen men het standpunt zelf, waarop heel hun klasse stond, intellectueel gelijklijk omhoog hief. Want zie, op dat hooger standpunt stonden allen weer volko- men even machteloos.

En terwijl deze eenzijdige intellectua- listische ontwikkeling feitelijk de wonde slechts prikkelde, wist het Liberalisme in die snijdende wonde geen anderen balsem te druppelen, dan het *palliatief* van een Spaarbank, een Ziekenfonds, een Begrafnisfonds en een medaille voor trouwe, langdurige diensten.

Lang is tegen dit alles gewaarschuwd, maar het liberalisme wilde niet hooren.

Conducteur, stoker, machinist, alles moest van den trein af, en *full-speed* moet de rookende en stoomende loco- motief met den langen menschentrein maar onbestuurd langs de rails voort- rollen. *Laissez faire, laissez passer!* Die trein zou van zelf wel terecht komen.

En zoo kon het wel niet anders, of hij moest eindelijk derailleren, en eens ontspoord, vastrennen in het slik en in de modder.

Daar zijn we dan thans aan toege- komen.

De opblazing van het zeepbellen- kapitaal gaat niet langer. Nog één zuchtje, en heel de bel spat uiteen.

De opstuwing van de wateren der productie kan niet hooger. Zelfs met zijn kisting kan de dijk het niet lan- ger tegenhouden. Heel het stroombed staat boordevol.

Plotseling is er minder geld, veel minder arbeid, en zie, daar staan nu die tienduizenden en nogmaals tienduizen- den, die het liberalisme door zijn val- sche en onmenselijke theoriën kunst- matig heeft geteeld.

En die tien- en nogmaals tienduizen- den moeten wonen, moeten zich kleed- den, moeten eten, moeten leven kunnen.

En terwijl fabriek na fabriek, en win- kel na winkel er al meerderen afdankt, staan daar dan nu al die arbeiders, die lezen en schrijven kunnen, en van vorm- leer en natuurkunde hebben vernomen en al de rivieren van Azië en Afrika uit het hoofd leerden, maar die u, o, zoo volop graag al die rivieren en die natuurkennis gunnen zouden, voor eens per week een flink stuk ossenvleesch van een gewoon vaderlandsch rund.

En terwijl de massa door het gees- telijk vandalisme der liberalen nu on- bereikbaar is voor geestelijke invloeden van boven, omdat den arme zijn God en zijn Bijbel ontroofd heeft, werkt er thans op die massa een zeer ongeestelijke invloed uit de diepte, die fluistert: „Tast toe en neemt het. Niet te nemen wat ge noodig hebt, maar gelijk die anderen doen, houden wat ge niet noodig hebt, en dus *eigen- dom, is diefstal!*”

En vraagt men of dan nu de „werk- vershalling” niet heerlijk is, dan ant- woorden we: „Stellig op dit oog- blik het eenig mogelijk!” maar voeg er aanstonds tweeërlei aan toe.

Ten eerste, dat Domela Nieuwenhuis wel *half* maar niet *heel* ongelijk had, toen hij zei, dat achter hetgeen ge- geven wordt, vaak meer vrees voor op- roer spookt, dan dat menschenmin de beurs ontsluit.

En ten andere, dat er noch op dit noch op eenig ander pad eenige redding daagt, tenzij dit er eerst en diep bij allen inge: De mindere man is geen mindere mensch.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 18 Dec.

De opgewondenheid in Engeland, waar- over we reeds gisteren meer uitvoerig spraken, ontstaan door de mededeelingen van Duitsche zijde, omtrent het voorgevallene in Zuid-Afrika, duurt voort. Men verwijt der regering, dat de Duitsche diplomatie haar te slim is geweest, dat hij zich niet krachtig tegen Duitschlands binnendringen heeft we- ten te verzetten, en het evenmin zoo heeft opgenomen, dat men te Berlijn niemand kwetste.

Wel geloof men niet, dat het gebeurde Engeland veel schaden zal, maar Brittanj's aanzien — zijn groote afgod — heeft ge- leden. Dat is de ramp. In dien toon — men zag het — zagen alle bladen in Londen en daarbuiten, met de *Times* te beginnen, die het gebeurde een „diplomatiek Seilau” noemt. De meest libe-rale bladen als de *Birmingham Post*, *Manchester Exam- iner*, *Guardian*, *Scotchman* enz., dringen aan, dat Lord Granville een Engelsche lezing van de zaak geve, om den droeven indruk op ’t algemeen weg te nemen.

Niet beër zal de stemming worden als de *Pall Mall Gazette* juist mocht zien, die meent grond te hebben om te gelooven, dat tus- schen Duitschland en Portugal het voor- nemen bestaat een overeenkomst te sluiten, ten doel hebbende den afstand van Delagoa- baai aan Duitschland. Waarschijnlijk zal, het verder, in de voorwaarden voort Bismarck's plan betreffende Zoeloland en de Transvaal worden opgenomen. Zoodanige geruchten liepen reeds meer. Zeker is, dat men in Duitschland in den tocht der En- gelschen slechts een poging ziet om den Duitschers te Angra P. quena de gemeen- schap met de Z.-Afr. Republiek af te suj- den, en tevens niet gelooft, dat de laatste buiten een kustgebied kan. Vroeg of laat kon *Pall Mall* zeker gelijk krijgen.

Omtrent de Z.-Afrikaansche zaken mel- t men van daar, dat de beslissing der Brit- sche regering, met betrekking tot de re- geling d'r Kaapsche ministers ten opzichte van Beetsjoana-land, te Kaapstad gunstig opgenomen wordt. De Britsche regering wil aan het Kaapsche Parlement de beslis- sing overlaten omtrent de Beetsjoaansche landerijen buiten Montsioa's gebied. Mid- delwijl zou de gouverneur Warren de Brit- sche bescherming over Beetsjoana-land handhaven. Alle Transvaalsche Boeren zijn thans uit Beetsjoana-land teruggetrokken binnen de bij de Overeenkomst bepaalde grens. Doch de agenten der vrijbuiters gaan voort met werven in de Transvaal en den Vrijstaat.

Bij de overeenkomst die, als gemeld werd, tusschen Engeland en de Int. Afrikaansche Vereeniging is ondertekend, zijn twee ver- klaringen gevoegd. Engeland betuigt instem- ming met de bedoelingen der Vereeniging en erkent de vlag der maatschappij en van den op te richten nieuwen Staat als die eener bovriende regering, zoodat de toe- komstige Staat zelf inagelijks vooruit wordt erkend.

Reeds lang trachtten zoowel China als Japan in C-reë hun oppergezag te doen gelden. Beiden oefenen er rechten, die eigen- lijk onbegrijpbaar zijn met de erkende on- afhankelijkheid van Corea. De botsing, waarvan melding is gemaakt, had plaats tusschen de Chineseesche en de Japaneesche bezettingen, die beide in de hoofdstad Seoul liggen. Thans wordt gemeld, dat de Chineseesche troepen in Corea tengevolge van de bekende onlusten op Chumulpo zijn teruggetrokken, en eenige Chineseesche kruis- sers naar Corea vertrokken zijn.

Ondanks de tegenspraak, schijnt het toch zeker, dat Italië plannen heeft op in- zitting- neming van havens aan de Rode Zee. Althans men hoort uit Rome, dat de in- lijving van de Rode Zee-haven Zoolo door Italië, slechts een deel uitmaakt van een uit- breider inlijvingsplan, betwisk Engeland heeft goedgekeurd, tegenover de inschik- kelijkheid van Italië in zake Egypte.

In de gisteren gehouden zitting der Fran- sche Kamer werd door Machu uit naam der rechterzijde verklaard, dat hij eer- gisteren een hoofdelijke stemming had ver- zocht, teneinde aan te toonen, dat de Kamer niet meer in wettigen getale ver- gaderd was; dat bijgevolg de begroting in onbehoorlijke omstandigheden behandeld werd, en dat de minderheid zich van de stemming onthield, omdat zij zich van alle verantwoordelijkheid wilde vrijwaren. De begrotingen van Binnenlandsche Zaken, voor Aleris en voor Koophandel, heeft de Kamer aang-nomen. Bij de beaandeling van de begroting van Koloniën werd door den

minister gezegd, dat de beraadslaging over Madagascar zou plaats hebben bij de stem- ming over de credieten. Hij herinnerde, dat de Kamer eenparig voor den tocht geweest was, en dat de Regeering zich tot de vijf thans bezette plaatsen zou bepalen, totdat de nieuwe credieten aangenomen waren.

Een bericht van generaal Briere ont- vangende, meldt, dat 3000 Chinezen een dorp bij Chu hebben aangevallen, maar met groot verlies niteengejaagd werden; de Franschen hadden 24 dooden en ge- kwetsten.

Het wordt bevestigd, dat dezer dagen in het geheele Duitsche leger bij alle soldaten tot den rang van sergeant huiszoeking is gedaan naar socialistische geschriften.

— Het gerucht, dat de aanleg van den Luxemburgschen Prins Hendrikspoorweg door de Spoorwegmaatschappij van Elzas-Lotharingen schert hervat worden, wint in waarschijnlijkheid.

In een kolenmijn tusschen Amira en Steyer- dorf, in Hongarije, is Zaterdag j.l. eene ont- plofing voorgekomen, waarbij 47 mijnwerkers omgekomen zijn, waarvan 30 gebuwd, die 70 kin- deren achterlieten. De oorzaak is nog onbekend, maar men vermoedt, dat door onvoorzichtigheid van een der mijnerkers het koolgruis in brand is geraakt, dat in de mijngaangen ligt. Daardoor ontstond een groote brand en ontwikkelde zich plotseling een groot gas, dat alle pogingen tot red- ding vergeefs waren.

Ook aan de beambten en werklieden bij de rijtuwwerren en werkpleuten te Woolwich nabij Londen, zal met Kerstmis eens vacantie van vier dagen worden gegund, van Woensdagavond tot Maandagochtend.

Een nieuw meer. Uit Amerika komt het be- richt der ontdekking van een groote binnen- landsche zee. Een reisgezelschap l. 1. Juni door de „Aardrijksk. Vereen.” van Quebec uitgezon- den, heeft het meer ontdekt, t'wisk de laatste twee jaren onjuist op de kaarten werd aange- geven als „Mistassini-meer.”

Mr. Bignell, van Quebec, verliet, met anderen, die stad in Juni l. Met groote moeite wer- den de noordelijke grenzen van de Provincie Quebec bereikt. Het gezelschap stak toen over naar Rupert's Land, nu algemeen bekend bij den naam van de „North-east Territory.” Na acht of negen mijlen geroeid te hebben, of 300 mijlen van „St John's-meer”, kwamen zij te Fium Bay, het Zuidwestelijke punt van Mistas- sini-meer. Van 10 tot 17 Sept. voor hij op het meer om; op den laatste dag had hij 120 mijlen gevaren, en nog had hij het midden des meers niet bereikt. Het werd nog gaandeweg breder. Men is overtuigd, dat het groote meer, en zijn bijrivieren geen deel uitmaken van de Saguenay groep; maar verder liggen, geheel in Rupert's Land.

Een nieuwe godsdienstige secte is opgestaan in Rusland. De keizer is tot hertoe steeds erkend geweest als geestelijk en staatkundig hoofd. De nieuwe secte echter denkt anders. Zij heeft haar hoofdzetel in Mskou en duizenden aanhangers door het geheele keizerrijk heen. Deze lieden verworpen de pllichtigheden door de kerk inge- steld, en loochenen de geestelijke opperhoofheid des keizers. Het wordt echter gezegd, dat zij dwepcruchte daden begaan, t'wisk den straf- bar maakt onder de strenge wetten van Rus- land, zoodat hun voortbestaan onzeker is.

Van de 332 gepromoveerden aan de hooge- scholen van Berlijn in 1883, zijn er slechts 37, die voor het predikambt opleiding erlangen. Van de 259, die de gymnasie verlaten hebben, zullen 65 zich aan de studie de geneeskunde wijden; de helft dezer zijn Joden, die al meer aan de wetenschappelijke betrekkingen zich be- ginnen te wijden. Op de hooge-scholen te Berlijn maken de Joden teels 24 procent uit van het aantal studenten. Op de dames-hoogeschool zijn Jodinnen ten bedr. 6 van 30 procent. Op de la- gere scholen heeft men 8 procent Joden aan, ofschoon deze nationaliteit slechts 5 procent van de volking uitmaakt.

Binnenland.

AMSTERDAM, 18 December.

Kamer-overzicht.

TWEEDE KAMER.

De zitting der Tweede Kamer ving giste- ren te een uur aan, zoodat dientengevolge een avondzitting noodig was, om in het tijdverlies, dat het onderzoek der krediet- wetten in de afdeelingen had veroorzaakt, tegemoet te komen.

Thans waren de verdedigers van den Minister aan het woord. Allereerst de heer Van der Hoeven, die verklaarde alleszins vertrouwen te stellen in het beleid van den Gouv.-Generaal en den Minister. Niet dat hij den heer Van Rees beschouwde als een halfgod, maar wel als een man, uitmun- tende door bekwaamheid, energie en grond- dige kennis van de Indische toestanden, wiens woord dus gezag hebbe. Wel degelijk nam hij homogeniteit aan tusschen de heeren Van Rees en Van Eyk. Stelde men den heer Van Eyk als een fiscal man voor, spreker gaf dit toe, maar voegde er bij, dat juist zulk een persoonlijkheid in de

tegenwoordige tijden past. Door zijn plan-
nen is nu het tekort ingekrompen,
maar het zal toch niet geheel kunnen
verdwijnen, daar de hoofdoorzaak er van,
de daling van de prijzen der producten,
niet zal verdwijnen en Nederland niet
in staat is zich zelf te helpen, laat
staan Indië bij te springen. De nieuwe
belastingen vond hij op zich zelfgeenszins
te drukkend en zijn groot vertrouwen in
den ontwerper er van waarborgde hem, dat
zij goed waren. Trouwens houdbare argu-
menten er tegen waren niet aangevoerd.
Alleen had men aan andere belastingen de
voorker gegeven, wat men steeds doet als
er sprake is van belastingvoorstellen. Vooral
zij, die scheiding tusschen de Indische en
Nederlandsche financiën wenschen, behoorden
's Ministers stelsel te steunen; men kan niet
tot scheiding overgaan, voordat de Indische
middelen op vaster en deugdelijker grond-
slag zijn gevestigd.

De heer Gratama stemde in het lofied
op de heeren Van Eijk en Van Rees vol-
komen in. Bezuiniging was hun streven,
naar den wensch der Kamer en naar de
behoefte van 't oogenblik. Wel degelijk
mochten spoorwegen onder de gewone
uitgaven voorkomen, omdat zij juist pro-
ductieve uitgaven zijn. Maar krachtig kwam
hij op tegen den verkoop van de Indische
spoorwegen aan particulieren, een denkbeeld
dat hij altoos had bestreden en dat hij gaarne
voor goed zou zien verworpen door een
beslissing der Kamer te doen uitlokken
door de voorstanders van het denkbeeld.

Met beide sprekers verschildte daarentegen
de heer W. K. van Dedem, die betoogde,
dat het financieel stelsel des Ministers
iets anders beoogde dan herstel van 't finan-
cieel evenwicht, gelijk de Kamer dit ver-
langd had en dat uit 's Ministers woorden
niet was op te maken, dat diens stelsel
overeenstemde met dat van den heer Van
Rees, wat hij den laatste niet tot grief
aanrekende, daar hij veronderstelde, dat de
heer Van Rees uit vaderlandsliefde die taak
had op zich genomen, die hij niet begeerde.
De heer van Dedem bevestigde zich aan te
toon, dat er verschil bestond tusschen
Van Rees en Sprenger van Eyk, vooral
wat betreft het productief maken van Indië
en de behartiging van de belangen van den
inlander.

Reeds dadelijk had de Minister van Ko-
loniën zelf gelegenheid dit te weerspreken.
Na dank betuigd te hebben voor hetgeen
hier gesproken was ter verdediging van
hem en vooral van den gouverneur-gene-
raal, zette hij uiteen, dat bij deze begroo-
ting wel degelijk was voldaan aan het
programma door hem gesteld, n.l. voort te
gaan met spoorwegaanleg en besproeiings-
werken (welke laatste door toevallige om-
standigheden alleen dit jaar niet werden
uitgebreid) en bezuiniging. Dat er niet
voor spoorwegen zou mogen worden
geleend, had hij nooit beweerd, maar
alleen beweerd, dat er naar gestreefd moest
worden, dit onnoodig te maken. Even-
min had hij ooit gezegd, dat versterking der
middelen alleen noodig was, om spoorwegen
te kunnen aanleggen, maar wel, dat de ver-
sterking noodig was, ook om andere re-
denen, b. v. met 't oog op eventuele vermin-
dering van de opbrengst der koffie en and-
re productie. Dat men in Nederland spoorwegen
uit leening bouwde was natuurlijk, daar
had men niet als in Indië die onzekerheid
van inkomsten. Met versterking te wachten
totdat de koffiëopbrengst vernietigd zou zijn,
ware onverstandig en een verdelijfelijk stel-
sel. Nadat de Minister uitvoerig had be-
toogd, dat hij volstrekt niet in beginsel af-
week van den heer van Rees, verzekerde hij,
alles te hebben bevolen, om zoo min mo-
gelijk aanleg van particuliere spoorwegen
te belemmeren, terwijl hij ten slotte aan
misverstand toeschreef, het niet verschaften
aan de Indische kamers van koophandel van
de toelichting zijner voorstellen. De procla-
matie van den heer van Rees aan de Atjeh-
sche hoofden verdedigde hij als gewettigd
door den aard van het volk, strookende met
zeden en taal in 't Oosten. Hij kon volstrekt
niet toegeven, dat de proclamatie nederiger
had moeten worden gesteld. Nederigheid zou
in deze omstandigheid misplaatst zijn ge-
weest.

In de avondzitting werden verschillende
replieken uitgesproken. Eerst door de heeren
De Bruyn Kops en Van Gennep, die, of-
schoon verzekerende geen wantrouwen te
behoelen tegen den gouverneur-generaal of
den minister, toch bleven afkeuren 's Minis-
ters stelsel en de nadelen bleven uiteen-
zetten van het uitschrijven van nieuwe be-
lastingen, terwijl voor de spoorwegen onder
de gewone middelen groote sommen werden
gebracht. De heer M. es deelde die ziens-
wijze, maar kon anderzijds toch ook niet
ontkennen, dat men met leeningen voor
Indië zeer voorzichtig behoorde te zijn.
Volgens hem hinderde het echter dit jaar
weinig de begroting onveranderd aan te
nem, aangezien de belastingen op zich
zelf niet te drukkend konden heeten. Hij
zou er dan ook voor stemmen, zonder aan
zijne stem eenige sanctie van het stelsel
des Ministers te hechten. De Minister zelf
verdedigde nad'r zijn bedoelingen. Doch
bij de Middelenwet zal dit debat een meer
practischen vorm verkrijgen en we zullen
er dus niet verder bij stilstaan. Wel ver-
melden wij nog het incident, dat aan 't einde
der zitting plaats greep, naar aanleiding
van het protest des heeren Gleichman tegen
de afkeuring door den heer Keuchenius,
van de proclamatie aan de Atjehsche hoof-
den. De heer Keuchenius begon met eenige
zinspelingen op het eozigzins aanmatigende
optreden van den heer Gleichman en be-
teurde dat deze, de tegenwoordige leier
der liberale partij, zooveel afschuw had
van de antirevolutionaire partij, omdat zij
eere voor God heeft. Sprak er weerkaatste
dien afschuw niet op de liberale partij. Hij
had te veel eerbied voor de liberalen, om
voor de vele ergernis, die de verkiezingsrijd
hem heeft gegeven, de liberalen in deze
Kamer verantwoordelijk te stellen. Maar

hadden de antirevolutionaire organen eere
aan God gebracht, de liberale bladen had-
den zich niet onthouden van logen en
laster. Het is bekend, dat de antirevolu-
tionairen hun bijeenkomsten voor de verkie-
zingen begonnen met gebed en het was
dus alleszins verklaarbaar, dat zij dat deden
ook na afloop der verkiezingen. Maar hoe
de heer Gleichman nog lof kon over heb-
ben voor de Atjeh-proclamatie begreep spre-
ker niet, want als de bevolking naar die
proclamatie zou handelen, dan zou zij den
Koran moeten ter hand nemen, een boek,
door de liberale partij altoos bestre-
den. Hoe kon de heer Van Rees
zulk een proclamatie uitvaardigen? In
elk geval, nu de proclamatie er was, mocht
men verwachten dat de pogingen dezer-
zijds, om in Atjeh van Christelijk stand-
punt te werken, niet zouden worden tegen-
gewerkt. Dat nederigheid in deze procla-
matie niet te pas kwam, kon spreker niet
toegeven. Wij hebben snoevende procla-
maties genoeg in Atjeh gehad. Spreker
herinnerde aan die van Van Swieten in
1873. De beste veroordeeling van de pro-
clamatie is geleverd door den heer Van
der Hoeven, door na al den lof op den
minister en gouverneur-generaal, over die
proclamatie te zwijgen.

De heer Gleichman voelde zich nu op-
nieuw geroepen den strijd met den heer
Keuchenius voort te zetten, wiens strijd
tegen de proclamatie volgens hem niet was
overten te brengen met een krachtige en
ridderlijke handhaving van het prestige van
ons gezag in Indië. Hij verzekerde, dat hij
geen afschuw voor de antirev. partij te
hebben uitgesproken, met welke hij nu,
minder dan ooit, de heer Keuchenius ver-
eenzelvde. Indien het waar is, dat hij den
verkiezingsrijd, de liberale organen logen en
laster hebben uitgesproken, dan vroeg spreker
toch of het niet even lasterlijk was, dat
de antirev. organen de liberalen hadden
voorgesteld als vijandig aan God en gods-
dienst. Hij had er niet aan gedacht af te
keuren het openen van antirevolutionaire
bijeenkomsten met gebed, maar ten sterkste
laakte hij het helen en slepen van Gods
naam in den verkiezingsrijd, een strijd,
die niet doet denken aan broederliefde,
maar die door wereldsche overwegingen
wordt beheerscht, waarin het *de ut des*
den wapen was van de overzijde. Waar hij
zulk een strijd met een *«ere aan God!»* zag
besindigd, daar boezemde hem dit afschuw
in evenals aan Dr. Bronsveldt, die ver-
klaarde, dat de vlag was bezoedeld en ont-
eerd.

Thans trad ook de heer De Savornin
Lohman op. Deze voelde zich geroepen te
spreken, nu de heer Gleichman den heer
Keuchenius gesteld had in oppositie tegen
de antirev. partij. Nu moest hij verklaren
volkomen in te stemmen met diens ergernis
over de proclamatie. Vooral de slotwoorden
er van wekten bij hem ergernis, de aanspor-
ring namelijk aan de Atjehers: om gedachtig
er aan te zijn, dat zij later aan den Aller-
hoogste verantwoording schuldig zouden zijn
voor de wijze, waarop zij land en volk
bestuurd hadden. Geërgerd had dit spre-
ker, omdat die aansporing nooit in 't open-
baar is uitgesproken tot het Nederlandsche
volk, toen wij den Atjeh-oorlog aanvingen.
Toen zou zoodanige aansporing als clericalisme
zijn uitgekreten. En nu gebruikte
men zulke woorden om de Atjehers te kal-
meeren. Ze zijn een onwaarheid, waar de
aansporing komt van mannen, die bevestigd
zouden zijn hier zich in dien zin uit te laten,
en ze zijn onverstandig, daar de Atjehers
best begrijpen, dat de vermaning niet uit
godsdienszin voortspruit, maar uit 't ont-
breken van betere wapenen.

Vervolgens gewaagde ook spreker van den
verkiezingsrijd, ofchoon hij daarop bij de
Nederlandsche begroting zou terugkomen.
Alleen wees hij er nu op, dat de wijze waarop
de antirevolutionairen van God den Heere
spreken, een geheel andere is dan die, waarop
de liberalen dat doen. De antirevolutionai-
ren stellen zich God den Heere voor,
zoals hij in de Schri't wordt geopenbaard,
en als zoodanig wordt hij door de libera-
len niet geëerd. Dat is reeds 30 jaar door
ons gezegd en duizendmaal door Groen
verklaard. Eindelijk wees hij er den libera-
len op, dat waar zij zich op autoriteiten
beroepen, zij zoodanige moeten kiezen, die
dit zijn voor de antirevolutionairen en niet
die het toevallig zijn geworden voor de
liberalen.

Het algemeen debat werd nu gesloten
om heden te 11 uur de discussie over de
onderdeelen aan te vangen.

Blijkens het Voorloopig Verslag over
het gewijzigd wetsvoorstel tot regeling der
gemeenschap door electro-magnetische te-
legrafieën, achtte men de vroeger geopperde
bezwaren door de aangebrachte wijzigingen
geenszins weggenomen. De bepalingen op
de telegraaf zouden veel te ver reikende
gevolgen hebben, toegepast op de tele-
foon. In het algemeen lugen de verschil-
len tusschen de inrichting van telegraphie
en telephonie aan de bezwaren ten grond-
slag, zoodat de meening werd gehandhaafd,
dat een afzonderlijke regeling van de tele-
phonie te kiezen was boven de thans
gevolgd wijze van handelen, vooral na de
rechterlijke beslissing, dat telephonen niet
onder de wet op de telegrafieën vallen.

De Regeering behoudt zich voor, op het
wetsontwerp betreffende instelling van den
Nederlandschen Leeuw nader terug te kom-
men, als andere meer spoedeisende zaken
zijn afgehandeld.

De *Amst. Ct.* bevat een adres aan de
Tweede Kamer van den heer W. E. Wil-
link Ketjen, gepensioneerde kapitein der in-
fanterie van het O.-L. leger, wonende te
Liden, van den volgerden, vrij krassen
inhoud:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
geeft met verschuldigd eerbied te kennen Wil-
link Ketjen, Willem Everhard, gepensioneerde
kapitein der infanterie van het O.-L. leger;
dat hij den 13ten Maart 1883 door den toen-

maligen commandant van het Ind. leger, den
luitenant-kolonel Boumeester, voor een Raad van
onderzoek getrokken werd, cader beschuldiging
van opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid;
dat de stukken welke die beschuldiging moes-
ten staven, waren valsch, of vervalscht, of on-
waar;
dat de Raad van onderzoek hem vrijspak,
zonder onderzoek;

dat hij een half jaar daarna, *ontijdig* eervol
uit den militair dienat ontslag werd, op ad-
vis van den luit.-generaal Boumeester, om-
dat hij voor een raad van onderzoek had terecht-
gestaan;
dat aan adresaat bij Gouvernements besluit
van 29 Mei 1883 no. 18 het pensioen geweig-
d werd, omdat hij geen afstand wilde doen van de
tegen hem gebruikte *valsche* beschelden;
dat hierdoor gehonden worden het Konink-
lijk besluit van 13 Januari 1884 no. 64 en het
Gouvernements-besluit van 15 Nov. 1881 no. 5;
dat adresaat door die schending beroofd is
van zijn rechtmatig eigendom;
dat — zooda blijkt uit de hierraan toegevoegde
bijlagen — hij zijne grieven bij herhaling ge-
bracht heeft voor de ladsche en Nederlandsche
koloniale regeering, *zonder enig succes*;
redenen waarom r. q. ustraant eerbiedig ver-
zeekt, dat het der Nederl. Volkvertegenwoor-
diging moge behagen, de Regeering uit te noo-
digen, om hem weder in 't besit te stellen van
zijn, hem door prassie ontfond, eigendom en de
al of niet wetigheid van zijn ontslag te doen
onderzoeken.

Door de directoren van het Neder-
landsch Handelsmuseum alhier is aan de
Tweede Kamer een adres ingediend waarbij
zij verzoeken, met het oog de moeilijkhe-
den, waarin tal van nijverren, door het
jongste Kamerbesluit (de weigering der
f 150,000 subsidie voor de Antwerpsche
tentoonstelling) gebracht zijn, alsnog een
billijke som tot ondersteuning van de in-
zenders beschikbaar te stellen.

Engeland op Borneo.

Men weet hoe een paar jaar geleden
een Engelsche handelsmaatschappij, de *North
Borneo Company*, zich op Noord-Borneo
heeft gevestigd, en sedert dien tijd het
Britsch gezag op dat eiland gevestigd is,
gelijk trouwens reeds aan de westkust mede
't geval is te Serawak evenals op 't eilandje
Labuan.

Uit alles blijkt niet alleen, dat deze han-
delsvereniging zich uitbreidt, maar ook,
dat men van plan is het Engelsch gebied
steeds uit te breiden. In de dezer dagen
gehouden vergadering der maatschappij wer-
den haar vooruitzichten gunstig genoemd.
Er is goud gevonden aan de beide Ooste-
lijke rivieren. Tevens werd verklaard, dat
de maatschappij vermoedelijk weldra moet
overgaan tot inlijving van het rijk van
Broenai, waar de bevolking den ouden
ultan morde is. Reeds was een burger-
oorlog ontstaan, waaraan de gouverneur
der maatschappij slechts met moeite als
scheidsrechter tijdelijk een einde maakte.
Men wree ook op de mogelijkheid, dat de
Chineesche verwikkelingen Engeland kun-
nen nopen Noord-Borneo over te nemen.

Voegt men nu hierbij dat pas tusschen
Duitschland, Engeland en Spanje een stuk
is geteekend, waarbij Spanje geheel van
Noord-Borneo afziet, dan blijkt duidelijk,
hoe we voorged Engeland tot buur in
onzen Indische eilandzee hebben gekregen,
en wel van twee zijden, sinds ook Nieuw-
Guinea onlangs ten deele Engelsche be-
zitting werd.

De hoofdcommissie voor de behartiging
der Nederlandsche belangen op de Ter-
tonstelling van Antwerpen, heeft haar
mandaat in handen gesteld van den Kon-
ing.

In verband met de zeerooverij door de
Engelschen op onze en ook Duitsche vis-
schers gepleegd, wordt onder dagteekening
van gisteren uit Londen aan de *N. Rot. Ct.*
gemeld: De regeering heeft een strafver-
volging wegens zeerooverij en diefstal in-
gesteld tegen Roes, Preston en Chalk, drie
gezagvoerders van Noordzeeloggers, thuis
behoorende te Yarmouth. Het drietal wordt
beschuldigd van op den 29 Juli met acht
andere zeelieden de Duitsche drankschuit
Dieckrich aan de Hollandsche kust geweld-
dadig te hebben geënterd en uit de schuit
tabak, drank en andere waren ontfreemd
te hebben, ter gezamenlijke waarde van 814
mark. Tot dusverre is alleen Ross gevat,
die heden te Yarmouth voor den rechter
verscheen. De zaak is uitgesteld tot Dins-
dag, als wanneer ook Preston en Chalk
vermoedelijk zullen gevat zijn. De overheid
heeft met dat doel een kanonneerboot
naar de Noordzee gezonden.

De Liberale Unie.

Het *«schema»* der liberale Unie, onlangs
in ons blad opgenomen, kwam gisteren-
avond in behandeling in de vergadering der
kiesvereniging *Burgerplicht* alhier. De voor-
zitter dezer vereniging lichtte de bedoeling
toe, die *Burgerplicht* met deze Unie heeft,
en toonde aan dat zij voor de liberalen
moet zijn het centrale punt van voorlich-
ting, dienende tot overleg en samenwerking.
De plaatselijke kiesverenigingen behouden
hun vrijheid; een program op de wijze der
antirevolutionairen zullen de liberalen niet
nemen, dat komt in hun kraam niet te pas,
want het liberalisme berust op gemeenschap
van levensbeschouwing.

Verscheidene sprekers hadden bezwaar
tegen de uitdrukking in het schema, dat
de liberale Unie mee dienen zou om *«de
kerkelijke partijen»* te bestrijden.

Waar toe, zoo werd gevraagd, die *«ker-
kelijke partijen»* genoemd? Strijdt dan het
liberalisme ook niet tegen het conservati-
sme, tegen het socialisme, en biedt bijv.
de antirevolutionaire partij geen aanrakings-
punten met die der liberalen?

Het antwoord was, dat conservatieven en
socialisten geen partij vormden, en de ker-
kelijke partijen dienen genoemd te worden,
om dat men niet te noemen, niet flink zou zijn.
Na eenig debat werd het schema bij accla-
matie aangenomen en daarna de volgende
motie:

«De vergadering, kennis genomen heb-
bende van het plan tot stichting ener Li-

berale Unie, machtigt de Commissie van
Bestuur, om namens de Kiesvereniging
Burgerplicht mede te werken tot vestiging
dezer Unie en vaststelling harer statuten.»

Het Nieuws- en Advertentieblad *N. Delftsche
Crt.* die bij J. v. Oel te Delft uitkomt,
zal met 1 Januari 1885 worden vergroot
en onder den naam *van de Delfenaar* ver-
schijnen.

Moge dit antirevolutionaire weekblad ook
onder den nieuwen naam op zijn weg voor-
spoedig zijn!

De heer J. A. Kruijt, consul-generaal
der Nederlanden te Djeddah, is benoemd
tot consul-generaal te Penang.

Deze benoeming is voorzeker zeer ge-
lukkig, aangezien deze verdienstelijke con-
sul-generaal door vroegere betrekkingen
volkomen op de hoogte is van zijn nieuwe
standplaats.

Het Bestuur der vereniging «Nederlands
Werkman» te Amsterdam heeft zich tot
den Burgemeester en den Gemeenteraad
alhier gewend, met den wensch dat f 50,000
uit de gemeentekas worden beschikbaar
gesteld voor de werklieden, die zonder werk
zijn. De vereniging waardeert de pogin-
gen, welke reeds door den Gemeenteraad
in het belang van de werkloozen zijn ge-
daan, doch wijst er op, dat ondersteuning
in geld ook mag overwogen worden, nu
Amsterdam gelukkig door de cholera is
gespaard gebleven en alzoo geen kosten
voor ontamting noodig geweest zijn, ter-
wijl ook wel geldsommen worden uitgege-
ven aan premien voor verfraaiing van de
stad en aan subsidieën voor feestvieringen.
De vereniging verklaart daartegen niets
te hebben, maar hoopt nu ook op dezelfde
mildheid tegenover de werklieden.

Arnhem, 17 Dec. Voor de verkiezing
van een lid van den gemeenteraad moet
er een herstemming plaats hebben tusschen
de heeren G. T. Coers (lib.) en Mr. W. C.
J. J. Cremers (R.K.). De eerste verkreeg
469 stemmen; de tweede 541; terwijl op
den heer Ch. ridder Huysen van Katten-
dyke 150 stemmen waren uitgebracht.

Leiden, 17 Dec. Naar aanleiding van
een naamloos schrijven in *«Leidsche Dag-
blad»*, waarin gewezen wordt op de hier
bestaande werkloosheid, hadden zich eenige
ingezetenen vereenigd, om een onderzoek
dienaangaande in te stellen, en zoo moedig
eene commissie te vormen, teneinde door
gepaste middelen de werkloozen te hulp
te komen.

Uit de door hen bekomen inlichtingen
is echter gebleken, dat in dezen winter de
aanvragen om onderstand bij de hier ge-
vestigde instellingen van liefdadigheid of
tot opnemng in het Stedelijk Werkhuis,
niet grooter zijn dan in vorige jaren, terwijl
op een gisteren avond gehouden verga-
dering door de aanwezige werkbazen ge-
tuigd werd, dat de toestand van den werk-
man hier niet slechter is dan andere winters.

Er zullen om die redenen voortsnog
geen giften voor dit doel gevraagd worden.

GEMENGD NIEUWS.

Het elachtoffer van den kanonnier Pape, dat
de vorige maand door dezen met twee pistool-
schoten werd gewond, heeft thans hersteld het
Binnegasthuis alhier kunnen verlaten.

De politie te deser stede heeft Maandag al-
hier in hechtalen genomen een heer en een jonge
Duitsche dame, die den voorafgaanden dag een
juwelier te Bru sel voor f 15,000 fr. hebben be-
stolen. In het besit van nog al het gestolene,
werden zij op aanwijzing van den juwe'ler, die
hen was nagerisid, aangehouden.

Te deser stede hebben zich onderscheidene
gevallen van vergiftiging door het gebruik van
bruine suiker voorgedaan. Alle aangeklaften zijn
evenwel door de spoedige hulp weder hersteld.
Het geval heeft zich toegepast als volgt:

Vrijdagavond 11, na den maeltijd, werd een
geheel gezin ongesteld. Hevige braken van
geel van krampen, overvielen allen, zoodat
dadelijk geneeskundige hulp werd ingeroepen.
Twee doctoren constateerden een begin van ver-
giftiging, doch na gebruik van geneesmiddelen
hielden 's nachts te twee uren ongeveer de pijn op.
De lijdens betreden en waren des Zondags
geheel hersteld.

Maandagavond echter, eveneens na den maal-
tijd, openbaarden zich dezelfde verschijnselen, en
de hulp der geneesheeren werd wederom inge-
roepen. Een der doctoren achtte het thans zijn
plicht de politie te waarschuwen. Twee reche-
cheurs kwamen spoedig en verzogden alle oet-
bare waren die zij vonden. Daarop verscheen een
commissaris met een inspecteur, die proce-
verbaal opmaakten, en te midderracht kwem de
officier van justitie zelf het onderzoek voort-
zetten.

Daar reeds sedert eenige dagen herhaaldelijk
in de buurt der Muldergracht, Weesperstraat
en straten en grachten in die omgeving gevallen
voorkwamen, dat huisgezinnen, na het gebruik
van suiker bij de een of andere spij, door on-
gesteldheid overvallen werden, die gepaard ging
met braken en ingewandspijn werd een ernstig
onderzoek ingesteld en arsenicum-vergiftiging
geconstateerd.

Verder bleek dat allen ééne soort bastaard-
suiker kochten bij den kruidenier Tas, in de
Weesperstraat, en een scheikundig onderzoek
bracht aan het licht, dat dit artikel een ge-
noegzame hoeveelheid arsenicum bevatte, om
als oorzaak te kunnen worden beschouwd van
de ongesteldheden.

De geheele voorraad suiker bij den heer Tas
is in beslag genomen. Hoe dit vergif in de
suiker is gekomen is tot dus ver nog een raadsel.
De politie doet echter alle moeite om dit door
een nauwkeurig onderzoek op te lossen.

De tramlijn Dam — Kadijksplein — Cramer Peter-
straat is heden ochtend met een paar wagens
beproefd. Wanneer de opening zal plaats heb-
ben, is nog niet juist bekend. De wagens stop-
pen bij de brug voor den hoofdingang van het
Entrepotdok, zoodat de weg over de Schippers-
gracht naar de naastbijgelegen tram hock Prins
Hendriklaade te voet moet worden afgeloge.

Enige mariniers, die de vergunning te veel
hadden aangewend, kregen gisterenavond op
den Zee bij twist, die weltra zoo hoog liep, dat
van de mensen werd gebruik gemaakt en een
hunner een paar kweturen ontving. De woest-
aard die deze woorden had toegebracht kon,
toen hij weder zijn mes trok, slechts met moeite
door een vterial agenten in bedwang worden
gehouden. De menschenmassa, die zich rondom

dit schouwspel verzameld had, gaf een behen-
digen die gelegenheid om een der kijklustigen
van zijn beurs en den inhoud, ongeveer f 1.50,
te berooven. De man verdween onder de ma-
nigte, zonder herkend te zijn.

Een knecht van den pelmolen *«de Bootsman»*
te Zaandam had eenige weken geleden het on-
geluk met zijn duim in een touw, dat opgetrok-
ken werd, bekneld te raken, waardoor dit li-
chamsdeel helverwege van de hand werd ge-
rukt.

Hoewel volgens de verklaringen van den ge-
neestkundige dit ongeval geen ernstige gevolgen
zou hebben, werd de toestand van den arm in
de laatste week zoodanig, dat tot de afzetting
tot aan den elleboog daarvan moest overgegaan
worden.

Terwijl een heer te Scherpenisse met zijn
vrouw uit was om bij familie den avond van
de slacht prettig door te brengen, hebben brutale
dieven gebruik gemaakt van zijn afwezigheid,
zijn den winkel binnengedrongen en maakten zich
uit een schrijftafel van eenig zilvergeld en een
bankbiljet van f 25 meester. Wie de daders zijn,
is onbekend.

Terwijl een paar rijtuigen der Noord-Zuid-
Hollandsche Stoomtramweg-Maatschappij te Sas-
senheim op een andere lijn werden gebracht,
wilde het vijfjarig kintje van den heer K. op
het balkon van een der rijtuigen springen, doch
viel en geraakte onder de in beweging zijnde
tram en werd over beide beenen gereden.
Doerlijk gewond werd de knaap naar zijn ou-
ders gebracht, waar hem spoedig geneeskundige
hulp werd verleend. Men oordeelde het echter
vervolgens beter hem naar het ziekenhuis te
Leiden te vervoeren, waar hij kort na aankomst
is overleden. De conducteur draagt geen schuld
aan dit ongeval, hetwelk geheel moet toege-
schreven worden aan de verregaande roekeloos-
heid der jeugd om op de wagens te willen
springen.

Naar men vernaeemt, zullen de tweedaagse
retourkassen op den Rijnspoorweg, in lokaal
verkeer afgegeven, op 24 en 25 December a. s.
voor de terugreis tot en met 27 December, en
die welke op 31 December worden uitgegeven,
tot en met 3 Januari d. a. v. geldig zijn.

Ook te Workum heerschen de mazelen epi-
demisch en zijn van zoodanigen aard, dat reeds
vele kinderen tengevolge daarvan zijn overleden.

De Staats-Courant.

De gewone audientie van den Minister
van Binnenlandsche Zaken zal op Zaterdag
20 Dec. 1884 niet plaats hebben.

Met het stoomschip *Samarang* zal 20
Dec. a. s. 's morgens te 11½ uur, een brie-
venmaal worden verzonden uit Rotterdam
naar Padang en Batavia.

Blijkens bericht van den consul der Ne-
derlanden te Port Said, heeft de Egyptische
gezondheidsraad besloten aldaar waarder tot
het vrije verkeer toe te laten vaartuigen,
komende van Madras en van Italiaansche
en Fransche havens.

Op schepen, komende van Algerijnsche
havens, blijft het cholera-reglement van volle
kracht.

Volgens bericht van den consul-generaal
der Nederlanden te Lissabon, worden sedert
12 Dec. jl. in die haven toegelaten schepen,
komende van Marseille, Cete en Barcelona.
Zij worden echter aan eene gestrenge qua-
rantaine onderworpen.

Voor vaartuigen, afkomstig van Engel-
sche, Belgische, Nederlandsche en Duitsche
havens, is te rekenen van 12 dezer, de vijf-
daagse quarantaine vervangen door eene
waarnemingsquarantaine van drie dagen.

De heer Neil Mc. Neil is erkend en toege-
laten als consul van Groot-Brittannië en Ierland
te Batavia, voor het eiland Java.

Met ingang van 1 Maart e. k. is aan den
heer W. H. Read, consul-generaal der Nede-
landen te Singapore, op zijn verzoek eervol ontslag
als zoodanig verleend, en zijn met ingang
van gemelden datum benoemd tot consul gene-
raal der Nederlanden te Singapore de heer G.
Lavino, thans consul der Nederlanden te Penang;
tot consul der Nederl. te Djeddah de heer Mr.
J. A. De Vicq, thans leerling-consul, werkzaam
aan het Dept. van Buitenz. Zaken; en tot leer-
ling consul, werkzaam aan het Dept. van Buitenz.
Zaken, de heer H. Van der Houwen van Oordt,
te Apeldoorn.

Ingevolge machtiging des Konings is de
heer Dirk Loman erkend en toegelaten als con-
sulair agent van Engeland te Texel.

De heer Ph. P. Eyers, bij Kon. besluit van
16 Nov. 11, No. 14, benoemd tot consul der
Nederlanden te Brussel, is als zoodanig door de
Belgische Regeering erkend.

Kerk en School enz.

Toezegging van Beroep.

Ned. Herv. Kerk. Naar: Wijk (Noord-Bra-
bant), aan T. H. Woudstra, te Oudemirdum.

Beroepen.

Ned. Herv. Kerk. Te Zoeterwoude, D. A. van
Haselen, cand. te Amersfoort. — Te Fondrum
en Raard (bij Dokum), D. Zoete, cand. te Har-
lingen.

Bedankt.

Ned. Herv. Kerk. Voor Hilsard, door T. H.
Woudstr. te Oudemirdum. — Voor Waterland-
kerk, door D. Zoete, cand. te Harlingen. —
Voor Horssen, door D. A. van Haselen, cand. te
Amersfoort.

KAMPEN, 17 Dec. Bij de heden gehouden ver-
huuring van zijpstraten in de beide Ned. Her-
vormde kerken, voor den tijd van 6 jaren, be-
droeg de opbrengst f 382.15 per jaar, tegen
f 589.0 per jaar, bij de verhuuring in 1878.
Voor elke plaats wordt 's jaars bovendien van
f 0.80 — 1.20 sitgeld betaald.

De commissie van beoordeeling van de inge-
sonden ontworpen voor den bouw van een nieuwe
kerk te Katwijk aan Zee, heeft het ontwerp met
het motto *«1550 tot 60»* der bekroning waardig
gekeurd. Inzender en vervaardiger de heer H.
J. Jesso, architect te Leiden.

De ingesonden ontwerpen zijn gedurende deze
week dagelijks te zien, van 10 tot 4 uren, in het
groot badhuis te Katwijk.

Bij het examen voor apothekersbediende te
Middelburg zijn 16 December geslangd de hee-
ren J. A. E. Hoek, geboren te Alkmaar en G.
J. Sroonberg, geboren te Amsterdam; twee
manselijke candidaten trokken terug.

De te Gaast e. a. benoemde hoofdonderwijzer
aan de school met den Bijbel, de heer A. Ko-
brugge, als zoodanig thans te Onstwedde werk-
zaam, heeft die benoeming aangenomen.

Aan de eorling te Oostermoor te openen
Christelijke school is als hoofdonderwijzer be-

noemd de heer H. de Vries Azn., thans hoofd-onderwijzer aan een dergelijke school te Oppenhuizen.

Acte-examens middelbaar onderwijs te 's-Hage. 16 en 17 December geëxamineerd, 1 candidaat voor Nederlandisch, afgewezen; 1 candidaat voor aardrijkskunde toegelaten, n.l. de heer K. Hazewinkel van Veendam; 2 vrouwelijke candidaten voor boekhouden, 1 toegelaten, M.J. E. J. Dersken van Amsterdam, 2 werden afgewezen.

Familie-berichten.

BEVALLEN.

Amst., 16 Dec. W. G. Wiegand-Eimers, D. - Minnertsga, 12 Dec. D. Koopmans-Wijngaard, Z. - Hazerswoude, 16 Dec. Ribbink-Molhuysen, D. - Aalsmeer, 15 Dec. H. J. C. de Kempenaer-Kneib, Z. - Paramaribo, 4 Nov. W. J. G. A. v. Charvart-Thijm, D. - Amst., 16 Dec. B. Speijer-Stokvis, D. - Warnsveld, 15 Dec. H. G. Verloren-Kronenberg, D. - OVERLEDEN.

W. Grevelduin-Capelle, 14 Dec. A. J. Vermeulen, 60 j. - Alfen aan den Rijn, 15 Dec. A. M. Stielhorst, 43 j. - Amst., 14 Dec. J. H. Tammann, 44 j. - Zwolle, 13 Dec. S. Molenaar-Mabé, 70 j. - Amst., 16 Dec. A. C. M. Reich, 41 j. - Delft, 14 Dec. P. M. Cokart, 78 j. - Donsburg, 13 Dec. A. H. R. Metelkamps, 66 j. - Putten, 13 Dec. Warwar-Moll, 83 j. - Amst., 17 Dec. D. v. Dijk, - Amst., 16 Dec. W. S. v. Embden-v. d. Water, 75 j. - Nijmegen, 15 Dec. T. Rosloffe Wed. Neijboer, 91 j. - Heteren, 14 Dec. M. Verburg-Vermeer, 85 j. - Haarlem, 14 Dec. P. Jorisse, 81 j.

Telegrammen.

Londen, 18 Dec. De Times bevat een brief van Stanley aan den correspondent te Manchester, waarin hij Frankrijks aanspraken op den Congo bestrijdt, en de mogendheden uitnodigt om de Internationale Afrikaansche Maatschappij het bezit van haar grondgebied te verzekeren. Deze Maatschappij zou ten gronde gericht worden, indien niet de zaak betreffende haar en Frankrijk geregeld wordt vóór het sluiten der conferentie.

Londen, 17 Dec. Aanvoer van Eng. Tarwe 500, vreemde do. 10,200. Eng. Gerst - vr. do. 8,200. Eng. Haver - vr. do. 44,900 gra. Eng. Meel - vreemd Meel - zakken. Eng. Meel - vreemd Meel - zakken.

Londen, 17 Dec. 1 Tarwe - en Rogge-lijstingen aan de kust te koop aangeboden. Haver dalende. Gerst vast. Mais ferm. Meel traag.

Londen, 17 Dec. Tin Straits \$ 72.15 a -, levering 3 maanden \$ 73.5 a -. Koper Chili \$ - a -, Zink \$ - a -. Friesche Boter 107 a -.

Londen, 17 Dec. Terpentin 23 1/4. Petroleum 6 1/2 a 6 3/4 p. per gallon. Kaasolie loco - a -, Juli/Aug. - a -, Nov./Dec. - a -. Lijnolie loco - a -, Jan./April - a -, Oct./Dec. - a -, do. te Hull - a -, Jan./April - a -, Nov./Dec. - a -.

Thee Ind. en Chin. prijshoudend. Rijst stil. Jute vast. Java-Suiker 13 1/4.

Londen, 18 Dec. Veenmarkt. Aangevoerd: 1300 Runderen, 4000 Schapen en Lammeren. 150 Kalveren, - Zwaaen. Beste Runderen 4 a 6 1/2, Schapen en Lammeren 5 a 6 1/2, Kalveren 5 a 6 1/2, Zwaaen 3 a 4 1/2.

Liverpool, 17 Dec. (2de dep.) Katoen. Verkocht 7,000 b., op spec. 500 b. Amerik. vast. Surats stil.

Amer. naar verschillende havens, L. M. C. lev. Dec. Jan. - a -, Jan./Febr. 5 1/2, Febr./Maart 5 1/2, Maart/April 5 1/2, April/Mei 5 1/2, Mei/Juni 5 1/2.

Liverpool, 18 Dec. Katoen. Verkocht 7,000 b., invoer 5,000 b. Berlijn, 17 Dec. (Slotkoersen). Rogge, Dec. 139.75, April/Mei 139.50. Raapolie Dec. 51.40, April/Mei 52.20. Tarwe December 153. - a -, April/Mei 160. - a -, Spiritus, Dec./Jan. 43. - a -, April/Mei 44.50.

Wissel Amst. 2 m. - a -, do kort. - a -. Hamburg, 17 Dec. Tarwe Dec. Rm. 151, April/Mei Rm. 159. - a -, Rogge Dec. Rm. 121, April/Mei Rm. 122. - a -, Raapolie loco Rm. - a -, Mei Rm. 53 1/2.

Petroleum loco 7.50 brief, dito 7.40 geld, Dec. 7.30. Jan./Maart 7.50. Keuzel Wilcox 33 1/2, Spek half Short half Long - a -.

Koffie Rio-Reo ord. 42. - a -, Santos good average 44. - a -, onzet klein. Koffie Markt stil, prijzen vast doch onveranderd.

Bremen, 17 Dec. Petroleum loco 7.20, Jan. 7.25, Febr. 7.35, Maart 7.45, April 7.45. Benzol, Wilcox loco 38 1/2, Spek 1/2 short 1/2 long loco - a -.

Rijst onveranderd. Keulen, 18 Dec. Tarwe, dadelijk vreemde 16. - a -, Maart 16.35, Mei - a -, Rogge, dadelijk vreemde 14.50, Maart 13.90, Mei - a -, Raapolie, dad. 28.30, Oct. - a -, Mei 28.10.

Tarwe en Rogge onveranderd. Olie stiller. Rijnhoogte ten 1 uur 5.63 G. Helder.

Parijs, 18 Dec. Raapolie, loopende maano fr. 65.25, Jan. fr. 66. - a -, 4 eerste maanden fr. 66.75, 4 maanden van Maart fr. 68. - a -. Lijnolie, loopende maano fr. 52.50, Jan. fr. 53. - a -, 4 eerste maanden fr. 53. - a -, 4 maanden van Maart fr. 53. - a -.

Spiritus, loop. maano fr. 42.25, Jan. fr. 43.50, 4 eerste maanden fr. 44. - a -, 4 maanden van Mei fr. 45.50.

Suiker, 88° dadelijk fr. 31.75 a 32. - a -, witte loopende maano fr. 38.10, Jan. fr. 38.20, 4 eerste maanden fr. 38.75, 4 maanden van Maart fr. 39.75, dito geraffin. fr. 97.50 a 99.50.

Miel, 9 merken, loopende maano fr. 43.75, Jan. fr. 43.75, 4 eerste maanden fr. 43.90, 4 maanden van Maart fr. 41.75.

Tarwe, loop. maano fr. 21.10, Jan. fr. 21. - a -, 4 eerste maanden fr. 21.20, 4 maanden van Maart fr. 21.75.

Rogge, loop. maano fr. 16.10, Jan. fr. 16.20, 4 eerste maanden fr. 16.40, 4 maanden van Maart fr. 16.75.

delphia 77/8. Keuzel Wilcox 7.30, do. Fairbanks 7.50, do. futures Jan. delivery 7.30, Meel 3.15, Maas 53. - a -, roode Winter-tarwe 81. - a -, oopende maano - a -, Jan. 80 1/2, Febr. 82 1/2, roode Voorjaars-tarwe no. 2 loco 11 1/2, suiker, Muscovados 4.60 - a -, Koffie Rio Fair 9.55 lo. Good 9.80, do. 7 low ord Jan. 8.05, do. 3 m. 8.20, Koffie, Santos m. pr. 8.65, la. pr. - a - Vracht voor Granen naar Liverpool 6 1/2 per bushel, do. naar Londen 6 - a -, per bushel, vracht voor Katoen 1/2. Lijer, Garthorri 21 1/2. Prima City Fair G - a -. Tin Austral. 16 1/2. Katoen, dadelijkse ontvangst 34,000 bn., uitvoer naar Engeland 12,000 bn., uitvoer naar het vaste land 18,000 bn.

New-York, 18 Dec. Bekende voorraad van Tarwe in de Vereenigde Staten 41,825,000 bushels; do. van Maas 4,625,000 bushels.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 18 Dec. Tarwe per 2400 kil. op levering geen koers. Rogge per 2100 kil. contant zonder korting op levering onveranderd, Maart 151, 152. Lijnolie onveranderd, 1 Jan. 219 1/2.

Petroleum fluw. loco 9, Maart 9, najaar 9 1/2. Koffie. Afgedaan 1469 balen Maassar ex Schiedam, en 291 bn. Java ex Plantia.

Margarine. Afgedaan 240 tcs. Lincoln, 120 tcs. Lake, 40 tcs. Columbia en 116 tcs. Charivari.

Amsterdam, 18 Dec. Aardappelen. Andijkers - a -, Friesche Eng. 120 a 130, Katwijkers - a -, do. kiel - a -, do. kiel - a -, Geld. blauwe 180 a 183, Groningers 130 a 153, Noordwijkers - a -, Haarlemer - a -, Sasenheimer - a -, Geldersche Kranen - a -, Hillegommer - a -, Geld. fleur 120 a 125, IJpolders 189 a - a -, Friesche jammen 150 a 160, Zwa. blauwe 2 - a -, 2.10, Geld. Thomass. 250 a - a -, Zeeuwsche Spaansche jammen 150 a 220, do. Flakkeesche do. 130 a 170, do. poeters 0.80 a 1. - a -.

Schiedam, 18 Dec. (Per tel.) Montwijn 12.25, Jenever 17.75, Amsterdamsche Proef 19. - a -, per Ned. vat, zonder fust en sonder belasting. Spoeling 1.60 per ketel. Spoeling werd door de Schiedamsche Spoelingsvereniging a 1.70 verkocht.

Delft, 18 Dec. (Per tel.) Prijzen der Boter: 60. - a -, 74 het 1/4 vat. Aan de Stadsdwaag gewogen: - potten, -/4, 367/8 en 132.16 vn. Boter, te samen wegende 8,660 kil.

Granen Insteloo. Vee. Vette Koeien gewoon, Kalf koeien trager, Vaarkoeien gewoon, vette Kalveren vlugger, vette Schapen redelijk, Varkens en Biggen redelijk, nuchtere kalveren gewoon.

Rundvleesch 60, 75, 80 c., vet Kalfvleesch 80, 90, 105 c., Schapenvleesch 58, 64, - a -, Lamvleesch - a -, per kil.

Dokkum, 17 Dec. Tarwe, 76 kil. f. 6. - a -, 6.20, 78 kil. f. - a -, 80 kil. f. 6.70 a 6.80, Rogge, 70 kil. f. 5.10 a 5.25, 72 kil. f. 5.40 a 5.55, Gerst 60 kil. f. 4.30 a 4.35, 62 kil. f. 4.55 a 4.65, Haver, 50 kil. f. - a -, 46 kil. f. 3.30 a 3.40, 48 kil. f. 3.50 a 3.60, Kanariezaad, 75 kil. f. - a -, Boonen f. 5. - a -, 5.70, Koolzaad f. - a -, Eieren 100 c. de 20 sta.

Aardappelen. Jammen f. - a -, Eng. f. 0. - a -, Munstersche f. - a -, Cichoreiwortels f. 7. - a -, per 100 kil. Vlas. Aanvoer goed, handel vlieg, en prijzen onveranderd.

Schoonhoven, 17 Dec. Hennep. Aanvoer 60 bos, schil 23. - a -, gelling 19 a - a -, bind 17. - a -, per 50 kil. Hennepzaad f. 9. - a -, per heet Boter, 1e kwal. 60 c., 2e kw. 55 c., per 1/2 kil. Kaas f. 24. - a -, 28 per 50 kil. Eieren f. 6.75 a f. - a -, per 100 stuks. Vette Varkens 21 a 23 c. per 1/2 kil., Overloopers f. - a -, per stuk, vette Kalveren 25 a 27 c. per 1/2 kil. Graas do. c. f. - a -, per stuk. Schapen 23 a 25 c. per 1/2 kil. Lammeren f. - a -, Biggen f. 4 a 7. - a -.

Appelen f. - a -, Peren f. - a -, Aardappelen, roode f. 1.75 a - a -, Zeeuwsche jammen f. 2.25, wolkammers f. - a -, klein geel f. 2.25, poeters f. 1.25, alles per heet.

Sneek, 16 Dec. Vee. Aanvoer 70 Koeien f. 65 a 255, 35 Kalveren f. 7. - a -, 50, 103 Schapen f. 15 a 32, 140 Lammeren f. 10 a 18, 25 Varkens f. 60 a 100, 50 Biggen f. 30 a 70, 5 Stieren f. 60 a 180, 2 Paarden f. 30 a 50. Huiden: koe 36 - a -, 38 c., pink 40 - a -, 42 c. per kil.; paarden f. 7. - a -, 8. - a -, kalfsvellen f. 150 a 2. - a -, schapenvellen f. 250 a f. 8.50, do. bloote - a -, c. per stuk.

Furmerend, 16 Dec. Aangevoerd 221 stapels Kaas; middelbare f. 33.50 a - a -, kleine f. 36. - a -, Boter f. 1.10 a 1.20 per kil. Kipieren f. 7. - a -, f. 8. - a -, Eendieren f. - a -, per 100 stuks. Kivitsvleeren - a -, c. per stuk.

- vette Kalveren 70 a 90 c. per kil. 81 nuchtere do. f. 10 a 25. - a -, 103 vette Varkens 42 - a -, 52 c. per kil. 25 magere do. f. 13. - a -, f. 20. - a -, 119 Biggen f. 6. - a -, 10. - a -, Ganzen f. 250 a 325, Zwaaen f. 6.50 a 8.50, 2283 Schapen en Lammeren. 171 Runderen. 18 Paarden.

Antwerpen, 17 Dec. Petroleum - a -, geraffin. dad. op blank fr. 18 1/2 a 18 3/4, loopende maano fr. 18 1/2 a 18 3/4, Jan. fr. 18 3/4 a - a -, Febr. fr. 18 1/2 a - a -, Maart fr. 18 1/2 a - a -, Jan./Maart fr. 18 1/2 a - a -, hooger.

Keuzel, Wilcox dadelijk fr. 94. - a -, betaald, nu fr. 94. - a -, gevorderd Jan. fr. 92 1/2 a - a -, Mrt./Mei fr. 92 1/2 a fr. - a -, Rohe fr. 94 a - a -, Fairbank fr. 93. - a -, Chamberlain fr. - a -, Frank fr. - a -, per 100 kil.; rijzende.

Amerik. Spek, long middles fr. 87. - a -, short do. fr. 94. - a -, long en short dadelijk fr. - a -, loop. maano fr. - a -, fr. - a -, Dec./Jan. fr. 79. - a -, per 100 kil., prijshoudend.

Suiker, ruwe Indische 88° No. 12/30 dadelijk fr. - a -, op lev. Jan./Maart fr. - a -, fr. - a -.

Wol. Afgedaan 46 bn. La Plate vet, - b. Kaasche vet. Koffie stil en sonder handel. Hop onveranderd.

Huiden. Verkocht 1235 gesouten Uruguay osen tot fr. 74. Granen sonder handel.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

YMUUDEN, 18 Dec. Collins, (s) Galatz. VLIE, 18 Dec. Amsterdam, (s) Hamburg. NIEUWE WATERWEG, 17 Dec. Clio, (s) Amst. BROUWERSHAVEN, 17 Dec. Gloria del Mare, Pucci, Pensacola n. Dordt.

VLISSINGEN, 17 Dec. Rallus, (s) Liverpool; City of Rotterdam, (s) Rott.; Carl O. Kjelberg, (s) Gothenb.; 18 Dec. Andromeda, Schaffer, (s) Francisco; Aldora, Lovind, Philadelphia; Wacaland, (s) New York; Pavia Hendrik, (s) Queensboro; Rosetta, (s) Reval n. Bristol, wegens gebrek aan kolen.

PADANG, 17 Dec. Jacatra, (s) Amsterdam n. Batavia. NAPELES, 17 Nov. Ceres, (s) Carloforte; Mercurius, (s) Civita Vecchia.

HULL, 16 Dec. Seahorse, (s) Amsterdam.

VABTROKKEN.

NIEUWEDIEP, 17 Dec. Hollandia, (s) Londen. YMUUDEN, 17 Dec. Merlia, (s) Londen, is uit zee teruggekeerd; 18 ditte. European, (s) Hull; Vesta, (s) Hamburg.

DELFIJL, 17 Dec. Helena, R. v. d. Molen, Pruisen. NIEUWE WATERWEG, 17 Dec. Lady Tyler, (s) Harwich; Allemannia, Wolken, Hamb.

ZIERIKZEE, 17 Dec. St. Petersberg, Hansen, (Philadelphia) Rott. NEWYORK, 5 Dec. Groen van Prinsterer, H. van Duin, Rott.

ZEILKLAAR.

DELFIJL, 17 Dec. Trajednica, Marochini, Newe; Geesien Brouwer, J. Kramer, Hamburg.

IN LADING.

NEWYORK, 5 Dec. Groen van Prinsterer, H. van Duin, Rott.

AMELAND, 15 Dec. Alhier is aangespoeld een stukje plank, vermoedelijk van een zeemanskiel, waarop geschilderd: NLS-BERN-SEN, staande in een pijl, en waaronder BERNHART. Voorts een rood geveerd haai, 2 zwarte kruisen en de Zweedsche, Noorsche, Amerikaansche, Hollandasche en twee Engelsche vlaggen in nationale kleuren. Onder dit alles een halve kruis.

NIEUWEDIEP, 17 Dec. Van de lading van het gestrande stoomschip Sapphire zijn ruim 100 balen (waarschijnlijk de deklast) te Wieringen, Tessel en Alhier aangebracht. Voortdurend stormweer belooft bovendien het schip te naderen.

HARLINGEN, 17 Dec. Alhier zijn aangebracht eenige op zee ongeviste balen katoen. EGMOND a/z, 16 Dec. Op het strand alhier zijn aangespoeld eenige schrooten en battings gemerkt A. S.

CETTE, 18 Dec. Het stoomschip Malega, van Hamburg met stinkgoederen, is bij den ingang dezer haven aan den grond geraakt en heeft ingedrukte boeg, moet lossen.

CHRISTANIA, 18 Dec. Het Noorsche schip Dragen van Amsterdam n. Noorwegen, is 6 dezer bij Arendal gestrand; de kapitein en stuurman zijn verdronken.

STOOMVAARTBERICHTEN.

Noord Brabant, Rott. Lloyd, arriveerde van Batavia te Rotterdam 17 Dec. Zeeland, Rott. Lloyd, arriveerde van Rotterdam te Batavia 11 Dec.

WATERHOOGTE.

MANF. 17 Dec. 3.10 El. Was 0.08 El. CORLENS, 17 Dec. 3.14 El. Val 0.01 El. KULLEN, 18 Dec. 3.65 M. boven O. Was 0.07 M. KULLEN, 18 Dec. Rijnhoogte 1 uur 3.63 M. AAN. 17 Dec. 10.32 M. + 3.41 M. Val 0.08 M. M. 17 Dec. Hoogte der Maas 3.07 M. boven 0 aan de peilschaal der b. g. Was 0.03 M.

VAN. 18 Dec. 3.53 M. + A. P. 2.99 M. onder N. F. Val 0.03 M.

Koers van Antwerpen.

17 Dec. 1884. Amsterdam fr. 208.55 geld, fr. 208.85 papier. Rotterdam fr. 208.55 geld, fr. 208.85 papier.

WISSELSKOERS.

AMSTERDAM, 18 December 1884. Geld. Papier. Parijs.....Kort, f. 47.85 f. - a -, Fr. 10 f. - a -, 1 m. f. 47.85 f. - a -, 2 m. f. 47.45 f. - a -, 3 m. f. 47.30 f. - a -, 4 m. f. 47.30 f. - a -, 5 m. f. 47.30 f. - a -, 6 m. f. 47.30 f. - a -, 7 m. f. 47.30 f. - a -, 8 m. f. 47.30 f. - a -, 9 m. f. 47.30 f. - a -, 10 m. f. 47.30 f. - a -, 11 m. f. 47.30 f. - a -, 12 m. f. 47.30 f. - a -, 13 m. f. 47.30 f. - a -, 14 m. f. 47.30 f. - a -, 15 m. f. 47.30 f. - a -, 16 m. f. 47.30 f. - a -, 17 m. f. 47.30 f. - a -, 18 m. f. 47.30 f. - a -, 19 m. f. 47.30 f. - a -, 20 m. f. 47.30 f. - a -, 21 m. f. 47.30 f. - a -, 22 m. f. 47.30 f. - a -, 23 m. f. 47.30 f. - a -, 24 m. f. 47.30 f. - a -, 25 m. f. 47.30 f. - a -, 26 m. f. 47.30 f. - a -, 27 m. f. 47.30 f. - a -, 28 m. f. 47.30 f. - a -, 29 m. f. 47.30 f. - a -, 30 m. f. 47.30 f. - a -, 31 m. f. 47.30 f. - a -, 32 m. f. 47.30 f. - a -, 33 m. f. 47.30 f. - a -, 34 m. f. 47.30 f. - a -, 35 m. f. 47.30 f. - a -, 36 m. f. 47.30 f. - a -, 37 m. f. 47.30 f. - a -, 38 m. f. 47.30 f. - a -, 39 m. f. 47.30 f. - a -, 40 m. f. 47.30 f. - a -, 41 m. f. 47.30 f. - a -, 42 m. f. 47.30 f. - a -, 43 m. f. 47.30 f. - a -, 44 m. f. 47.30 f. - a -, 45 m. f. 47.30 f. - a -, 46 m. f. 47.30 f. - a -, 47 m. f. 47.30 f. - a -, 48 m. f. 47.30 f. - a -, 49 m. f. 47.30 f. - a -, 50 m. f. 47.30 f. - a -, 51 m. f. 47.30 f. - a -, 52 m. f. 47.30 f. - a -, 53 m. f. 47.30 f. - a -, 54 m. f. 47.30 f. - a -, 55 m. f. 47.30 f. - a -, 56 m. f. 47.30 f. - a -, 57 m. f. 47.30 f. - a -, 58 m. f. 47.30 f. - a -, 59 m. f. 47.30 f. - a -, 60 m. f. 47.30 f. - a -, 61 m. f. 47.30 f. - a -, 62 m. f. 47.30 f. - a -, 63 m. f. 47.30 f. - a -, 64 m. f. 47.30 f. - a -, 65 m. f. 47.30 f. - a -, 66 m. f. 47.30 f. - a -, 67 m. f. 47.30 f. - a -, 68 m. f. 47.30 f. - a -, 69 m. f. 47.30 f. - a -, 70 m. f. 47.30 f. - a -, 71 m. f. 47.30 f. - a -, 72 m. f. 47.30 f. - a -, 73 m. f. 47.30 f. - a -, 74 m. f. 47.30 f. - a -, 75 m. f. 47.30 f. - a -, 76 m. f. 47.30 f. - a -, 77 m. f. 47.30 f. - a -, 78 m. f. 47.30 f. - a -, 79 m. f. 47.30 f. - a -, 80 m. f. 47.30 f. - a -, 81 m. f. 47.30 f. - a -, 82 m. f. 47.30 f. - a -, 83 m. f. 47.30 f. - a -, 84 m. f. 47.30 f. - a -, 85 m. f. 47.30 f. - a -, 86 m. f. 47.30 f. - a -, 87 m. f. 47.30 f. - a -, 88 m. f. 47.30 f. - a -, 89 m. f. 47.30 f. - a -, 90 m. f. 47.30 f. - a -, 91 m. f. 47.30 f. - a -, 92 m. f. 47.30 f. - a -, 93 m. f. 47.30 f. - a -, 94 m. f. 47.30 f. - a -, 95 m. f. 47.30 f. - a -, 96 m. f. 47.30 f. - a -, 97 m. f. 47.30 f. - a -, 98 m. f. 47.30 f. - a -, 99 m. f. 47.30 f. - a -, 100 m. f. 47.30 f. - a -.

Prijzen der Coupons.

Oostn. Pap. f. 20.50 - a -, Bus. Zily. Roeb. f. 1.23 - a -, dito Zily. - a -, 20.52 1/2 - a -, dito Pap. Roeb. - a -, Diversen in f. 11.60 - a -, dito dito met - a -, affidavit - a -, 11.90 - a -, Portogeesche - a -, 11.97 1/2 - a -, Fransche - a -, 47.40 - a -, Belgische - a -, 47.40 - a -, Div. Reichsm. f. 38.85 - a -, Hamb. Ensland, f. 1.16 1/2 - a -, dito Pap. Doll. f. 2.47 - a -, ESCHER, 17 Dec. Agio op Pruisisch geld f. 105. Idem op Papier f. 105.

Koers van het Geld bij de Ned. Bank sedert 14 Mei 1884.

Disconto van Wissels met drie handteekeningen (witte aanvraagbilletten) 3 - pCt.; Disconto van Wissels met twee handteekeningen en van promessen (blauwe aanvraagbilletten) 3 1/2 pCt. Gouvernements-accepten 3 pCt. Interest van beleeningen van Binnenl. effecten: 3 - pCt.; dito Buitenl. effecten 3 1/2 pCt.; dito goederen 3 - pCt.

Staten-Generaal.

(Per Telegraaf.)

ZITTING VAN HEDEN.

TWEDE KAMER.

Bij het voortgezet debat over de Indische begroting kwam de heer Kenchenius op tegen de circulaire omtrent de heffing der landrenten, waardoor de residenten te zeer afhankelijk zouden worden van de algemeene departementen. Voorts vroeg hij inlichtingen omtrent de bedoeling der overbrenging der algemeene secretarie naar Buitenzorg. Eindelijk wenschte hij de verzekering, dat door de verminderingen van vele posten niet geanticipeerd zou worden, op de bestuursorganisatie door later credit-openingen in Indië. De heer Van Gennep kwam op tegen de jongste benoemingen in den Raad van Indië, waardoor deze te zeer een werktuig dreigde te worden van het gezag. De Minister van Koloniën verzekerde, dat in den Raad van Indië geen uitsluiting mocht geschieden, dat latere credit-openingen niet bedoeld waren en dat de organisatie der algemeene secretarie enkel beoogde vermindering van uitgaven. Het woen van ambtenaren te Buitenzorg kan overigens geen bezwaar opleveren.

De heeren Kenchenius en Roell zagen in deze uitsluiting een geeneidheid om den Gouv.-Gen. vrij te laten in de overbrenging der secretarie, wat zij afkeurden.

Beurstijdingen.

Officiële Prijsnotering.

AMSTERDAM, 18 December 1884.

De niet genoemde fondsen zijn heden niet verhandeld.

Staatsleeningen.

EUROPA.

Nederland. Laagste. Hoogste. Gobl. Cert. N. Werk. Sch. 3 1/2 66 1/2 66 1/2 Cert. N. Werk. Sch. 4 100 101 Obl. N. Wk. Sch. 1878. 4 101 101 1/2 Obl. N. W. S. 1883. 4 100 100 1/2 Obl. N. W. S. 1884. 4 101 101

Hongarije. Obl. Leening 1867. 5 98 1/2 Obl. Leening 1877/79. 6 101 Obl. Leening 1881. 4 78 1/2

Italië. Inscriptie 1861/81. 5 92 Obl. Jan.-Juli. 5 66 1/2 Obl. Jan.-Juli. 5 67 1/2 Obl. Jan.-Juli. 5 67 1/2

Portugal. Obl. Buit. 1855/1880. 3 47 1/2 Obl. Buit. 1881. 5 86 1/2

Rusland. O. Hoped. C. 1798/1815. 5 101

Door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt eenige
Advertenties tot een volgend nummer te laten liggen.

ADVERTENTIE.

ONDERTRUWDE:

ABIE VAN DER LINDEN,
beroepen Predikant te Axel,

FRANCINA ANNA MORET.
's Gravendeel, 17 Dec. 1884. (10867)

Door Gods goedheid zeer voo. spoedig
bevalen van een DOCHTER, J. S.
EVERS, geliefde Echtgenoot van
P. VOERMAN.
Arnhem, 16 Dec. 1884. (10868)

Voor de vele bewijzen van deelneming,
ondervonden gedurende de ziekte en
bij het overlijden van mijne geliefde Echt-
genoot, betuig ik mijn hartelijken dank.
P. S. VAN DORP.
Amsterdam, 16 Dec. 1884. (10869)

Kostschool.

De Vacantie op de Christelijke Kost-
school te Spannum, eindigt 6 Januari.
Door vertrek is er weer plaats voor nieuwe
leerlingen.

De Commissie deelt mede, dat er thans
ook afzonderlijk onderricht in het Knippen
wordt gegeven. Prospectussen en inlichtin-
gen te bekomen bij de Directrice L. J. v.
NAERSSSEN en
J. KRULL, Pred.

Christelijke Kost- en Dagschool

voor jonge Dames,

GROENINGEN, Turfstorenstraat J 283.

KERSTVACANTIE van 20 Dec. tot 6
Januari d. a. v.

J. R. BREMER,
Instituutrice.

De ondergeteekende zoekt een betrek-
king als

Hoofdonderwijzer

aan een Christelijke school. Hij bezit aan-
teekening voor 't Fransch en 't Duitsch.
D. BOKMA.

Etterbeek bij Brussel,
62 St. Pieters Steenweg. (10836)

Wordt gevraagd

een TUINMAN, geen Tuinknecht, P. G.,
voorzien van goede getuigschriften, op een
buiten bij Zutphen. Brieven franco, onder
lett. T., aan het Advertisment-Bureau van
den Boekhandelaar J. A. WILLEMSSEN,
Zutphen. (10862)

Indien een Hoofdonderwijzer of eene Hoofd-
onderwijzeres van eene Christelijke School,
in de provincie Zuid-Holland, Utrecht of
Gelderland, mocht genegen zijn bij zich ter
huisvesting en verzorging op te nemen
eene Moeder en hare Dochter van 13 jaren,
die, bij aanleg, door het hoofd der school
voor de te doene examens kan bekwaamd
worden, die verzoekt zich met opgave van
conditiën per franco brieven, onder lett.
J. X., Bureau van dit blad. Mocht de
opname van beide niet gelogen komen, als-
dan wordt verlangd eene opgave van eene
geschikte gelegenheid afzonderlijk voor de
Moeder. (10860)

EENE JUFFROUW,

ervaren in het Wollen- en Linnenassien,
en alle huishoudelijke zaken, zag zich gaarne
met Februari of later GEPLAATST in een
net Chr. gezin. Goede referentien. Franco
brieven, lett. N. D., aan het Bureau van
dit blad. (10866)

Eene beschaafde Juffrouw,

van middelbaren leeftijd, wenscht tegen
Februari of vroeger bij eene nette fami-
lie hier ter stede geplaatst te worden
voor het HUISHOUDEN. Zij is bereid
100 per jaar toe te geven. Brieven, lett.
N. A., aan het Bureau van dit blad.

SENTINELLE PERDUE.

Voor den Evangelist VLIETSTRA is
dit jaar minder ontvangen dan de vorige
jaren. Toch moet de broeder zich redden,
en maar voortgaan met een opgeruimd
hart het Evangelie te brengen, al kan hij
dan ook niet naar den wensch van zijn
hart zooveel hulp aanbrengen in zijne arme
omgeving als hij zou wenschen. Komt,
Broeders, helpt ons nog een weinig van
uwen overvloed. Uw hart zou er blij
door gestemd worden, indien ge tegen-
woordig kondt zijn bij de vreugde zijner
arme omgeving.

Met hartelijken dank worden de vol-
gende giften vermeld.
Bij den eersterondergeteekende: van Da. E.
C. v. Baerle te Wageningen f 10; van v.
M. f 10.

Bij den tweede ondergeteekende: van Da.
Beekman te B. f 2.50; A. J. S. f 2.50;
N. N. Nieuwediep f 4; Da. B. B. te Leiden
f 1.25; Dr. B. te Rott. f 10; Dr. de G.
aldaar f 10; J. G. v. O. aldaar f 10; v. M. f 10.

Bij den derde ondergeteekende: van E.
W. v. f 10; C. D. f 5; N. N. f 7.50;
mevr. d. B. f 10; mej. A. Z. f 4.50; W.
H. f 18.

H. W. VAN MARLE,
Luit.-kol. Gorinchem.

Mr. F. G. VAN MARLE,
Ontvanger Breda.

(10864) W. HOVY, te Amsterdam.

Een mooie Christelijke Scheurkalender 1885.

Voor 35 Cent franco thuis.

De Scheurkalender voor Oud en Jong, bewerkt door den heer H. KARSEN,
bevat voor iederen dag een Bijbeltekst met korte verklaring. Verhalen uit de Ker-
kelijke, Bijbelsche en Zendingsgeschiedenis, Vertellingen, Versjes en Spreuken.
Feestliederen, complete Zondag-schoolrooster en 24 Pijlsragen om vijfen-
twintig keurig gebonden boekwerken. Het schild is in vijf kleuren gedrukt en
stelt voor 1 KONINGEN 17: 6. Het blok is zoo groot als een klein 80 boekje en be-
vat 730 pag. d. uks.

Voor hem, die dezen Kalender in grooten getale willen verspreiden, lever ik 10 Ex.
voor f 3.—, 25 Ex. f 7.—, 50 Ex. f 13.—, 100 Ex. f 25.—, 200 Ex. f 48.—,
300 Ex. f 69.—.

Deze Kalender wordt door tal van HH. Predikanten en Onderwijzers van
Zondagsscholen telken jare met de grootste instemming gelezen.

Men zende a. v. [p. spoedig een postwissel aan den uitgever C. MISSET,
Doetinchem. (10865)

f 200.

Bovenstaande som, wordt voor een nader
te bepalen tijd, ter leen gevraagd door
eene Weduwe, met een vast jaarlijksch
inkomen van onroerende goederen. Brieven
franco, onder lett. N. E., aan het Bureau
van dit Blad. (10870)

DEKKLEEDEN.

Te Huur en Te Koop

bij

F. ZEILINGA, (10840)

Prins-Hendriklaan, 109, Amsterdam.

THEE

VAN

E. BRANDSMA, AMSTERDAM.

Kalverstraat 158,

In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op:
SOUCHON THEE à f 1.30 per 5 Ons.

2

KEURIGE BOEKWERKEN.

1. Een Kerstboom voor Groote en Kleine Kinderen, door J. J. L. TEN
KATE, met 16 fraaie Engelsche Platen. Inhoud: Advent voor de kleine kinderen.
Advent voor de groote kinderen. Kerstmis. December. Uit den mond der kinderkens.
Neen! vader, treur niet meer. Op het feest een extra hapje. Hier binnen. Daar buiten.
Waar blijft vader? In de keuk. Kerstzang. In de kamer. Kerstlied. Voor de ouders.
De kleine fiedelman. Onder den tak van den Kerstboom. Bevroren. Kerstmis is een
blijde dag. Als in den slaap gegeven. Oudejaars-middernacht. Toegift. Drie plaatsen.
Nieuwejaars-morg n.

Dit keurige groot kwarto Plaatwerk, gebonden in cartonnen band, voor
slechts 45 Cents in plaats van f 1.80.

2. Onze Geloofsblijdenis, met Verhalen toegelicht door E. GERDES. De
schrijver zegt in zijne Voorrede:

„Een der meest gezegende middelen om met vrucht te arbeiden op het ge-
bied der Inwendige Zending, is ongetwijfeld de verspreiding van Christelijke
lectuur, die overal kan komen, waar de mensch verhard wordt, of zich ver-
hinderd waait die openbare prediking te bezoeken. Vooral is zulke lectuur beil-
zaam, die in den vorm van een boek, verhalen uit het leven der menschenkin-
den bevat, verhalen die aantoonen wat God gedaan heeft tot behoudenis van zondaren,
en welk een vrede en zaligheid de mensch geniet, die naar des Heeren roepstem
luistert, eene roepstem die ook spreekt uit voorbeeld en geschiedenis.”

Een keurig fonkelnieuw pas in 1882 verschenen werk, bevattende meer dan
150 Verhalen van den gevierden schrijver, een zwaar boek, circa 400 pagina's dik
en zeer netjes ingebonden in cartonnen band, voor slechts 95 Cents in plaats van f 2.90.

Deze beide keurige werken zijn elk afzonderlijk te bekomen voor 95 Cents, wie
ze evenwel bij elkander neemt betaalt slechts f 1.40, alles franco thuis door geheel
het land op ontvangst van Postwissel. (10845)

GEBOEDERS KOSTER, Leliegracht 28, Amsterdam.

SPECIAAL MAGAZIJN

VAN

Chocolade, Bonbons en Suikerwerken,

uit de Keizerlijke en Koninklijke Hof-Chocolade Fabriek van

GEBS. STOLLWERCK, te KEULEN.

27 Eene-Diploma's, Gouden, Zilveren en Bronzen Medailles.

KALVERSTRAAT 120, AMSTERDAM.

Gebrev. Leveranciers van 26 Europeesche Vorsten.

KORLOGIEN, PENDULES,

GROS. — DETAIL.

Nieuwendijk 116/118, Amsterdam.

J. P. KLUJSEKENS.

BLOOKER's Cacaopoeder.
BLOOKER's Cacaopoeder.
BLOOKER's Cacaopoeder.
BLOOKER's Cacaopoeder.
BLOOKER's Cacaopoeder.

Dikke Zwarte Ruige

— Gang- en Rijnuitgaten, blank sterk,
groot 90 bij 70 Ctm., worden franco door
het geheele Rijk tot 1 Januari '85 ver-
zonden tegen toezending van postw. voor
1 stuk 90 Ct., 2 stuks voor f 1.60 en 3
stuks voor f 2.25.

Wie 2 of 3 stuks bestelt, ontvangt nog
bovendien een verrassing voor ieder bruik-
baar van (10861)

R. HOVING,
te „Welgelegen” bij Steenwijk.

Chirurgijn BREMER behandelt

Eewrichtsziekte,

volgens een systeem, dat de genezing,
z-lis in de meest hopelooze gevallen,
spoedig en radikaal bewerkt.

Spreekuur van 11—2 uur, Prin-
sengracht 872 bij den Amstel.

Landbouwers!

Lijnkoeken en Roermeelen in onder-
schiedene prijzen, tevens kruideniers- en
Gruttenwaren, billijke prijzen.

Offingawier. S. B. JELLEMA.

FEESTGESCHENKEN.

KOOP HET BESTE.

C. H. SPURGEON. Voor iederen Morgen.
Dagboek voor Huisgezin of Binnenkamer,
uit het Eng., door P. HUET, 4de Druk,
in fraaien band slechts f 1.90.

C. H. SPURGEON. Voor iederen Avond.
Dagboek voor Huisgezin of Binnenkamer,
uit het Eng., door H. E. FAURE, 4e Dr.
in fraaien band slechts f 1.90.

JAMES SMITH. Het Herderlijk Mor-
genbezoek. Dagelijksche Herinneringen voor
het volk des Heeren. 6e Druk, in linnea
band slechts f 1.50.

JAMES SMITH. Het Herderlijk Avond-
bezoek. Dagelijksche Herinneringen voor
het volk des Heeren. 4e Druk, in linnea
band slechts f 1.50.

OTTO FUNCKE. Waak op mijn ziel!
Christelijk Dagboek, uit het Hoogd. door
Dr. A. W. BRONSVELD. In Prachtband.
Prijis f 6.50 voor slechts f 4.75.

OTTO FUNCKE. Zielestrijd en Ziele-
vrede. In Prachtband. Prijis f 2.90 voor
slechts f 1.75.

T. C. R. HUYDECOPER. De Christen-
leeraar en Huisvriend, nog sprekende nadat
hij gestorven is. Een Bijbelsch Dagboek,
verzameld uit zijn nalatenschap. 2e Druk,
fraai gebonden. Prijis f 5.25 voor al. f 3.90.

Elke aanbeveling voor deze heerlijke Dag-
boeken is onnodig. Voor buiten de stad
verzending zorgvuldig verpakt en Franco
Thuis, na ontvangst van Postwissel, waarop
men het verlangde gelieve te schrijven.

Te bekomen bij D. BILLE, Bazaar van
Goedkope Boeken, Hang bij de Vischmarkt,
te Rotterdam. (10830)

KINDERBOEKEN

VAN

JOHANNA SPYRI.

Allen met 2 Plaatjes, in Geillust. Omslag, à f 1.50, keurig gebonden f 1.90.

Grietjes Kinderen.

Uit Zwitserland.

Kleine Verhalen.

Moeders Lied en Peppino.

De kleine Heidi.

Nergens t'huis.

Van deze werkjes zegt de kritiek o. a.:

Op een zeer eenvoudigen achtergrond heeft Mevrouw SPYRI een geheel
reeks van uitstekende en fijn gemaakte typen weten te schilderen. Zij kent
grondig de wereld der kindsheid, vroolijk, dertel, beweeglijk, tegelijk beminlijk
en egoïstisch; zij vertoont beide zijden van de medaille: de deugden, de kleine
zonden en het daarop volgend berouw, de wrok, die een uur en de vriendschap,
die een dag duurt. Zij heeft de gave, boeiende, meeslepende verhalen te schrijven;
hare landschappen zijn geteekend met groote trekken, vol licht en kleur. Indien
zij de kinderen bemint en hen goed en braaf wenscht te maken, preekt zij toch
nooit; zij schept, zij componeert, zij vertelt als dichter en als kunstenaar. Daarom
sullen hare werken blijven. (10833)

Uitgaven van J. RINKES Jr., te Arnhem.

SOMMIGE DELEN RAKEN OP. Ieder deel of werk op
fraai velin papier, prachtvollen druk, keurige platen, vertaald,
uitgegeven en bezorgd door onze beste letterkundigen, als: de
Oude Heer Smits (Lid.), Mevrouw van Westherne, Men-
sing enz., is een volkomen prachtwerk. De uitverkoop geschiedt,
zoolang er voorraad is, tot buitengewone spotprijzen.

De Boeken van Dickens

zijn vol geest en leven. DICKENS
is luimig, DICKENS is ernstig, DICKENS is onpartijdig en DICKENS is voor allen
in zijn scherts en in zijn ernst waar, geheel en al waar! Menschenkennis bevat zijn
verhaal, leezzaam zijn zijne schetsen, DICKENS dwingt u te buigen voor wat goed,
schoon en edel is, hij dwingt u te verachten monsterachtige handelingen, in werke-
lijkheid bestaande; lage hartstochten en slinksche daden schetst hij meesterlijk. Wie kan
met dezen talentvollen schrijver vergeleken worden? Op de ene bladzijde doet hij u
tranen lachen, op de andere uwe aandoeningen zoo in beweging brengen, dat ge uw
vuist balt voor de onverlaten, onder alle standen te vinden. In zijn boeken doet ge
gewaarwordingen op, die u een helderen blik verschaffen in de maatschappij, die uw
verstand scherpen en u bij afwisseling in de aangenaamste stemming brengen. Elk
ledig oogenblik in uw leven schenkt ge dankbaar aan die verkwikkende lectuur, zoo
opbeurend, zoo hartelijk en zoo weldoortacht. Nem één boek ter hand, ge dweept met
alle. DICKENS is als schrijver eenig en onovertroffen.

1. Leven en Lotgevallen van David Cop-
perfield. f 1.75
2. Het verlaten huis. f 1.75
3. Leven en lotgevallen van Maar-
ten Chuzzlewit. f 1.75
4. Kleine Dora. f 1.75
5. Dombey en Zoon. f 1.75
6. Onze wederzijdse Vriend. f 1.75
7. De Klok van Mr. Humphrey
en Edw. Drook. f 1.75
8. Nikolaas Nickleby. f 1.75
9. Samuel Pickwick en zijne reisgen. f 1.25
10. Nelly. f 1.25
11. Olivier Twist. f 1.25
12. Schetsen uit Amerika en Italië. f 1.25
13. Barnaby Rudge. f 1.25
14. Kerstspreekjes. f 1.25
15. Groote Verwachtingen. f 1.—
16. In Londen en Parijs. f 1.—
17. Slechte tijden. f 1.—
18. Kerstvertellingen. f 1.—
19. Een reiziger die geen handeldrijft. f 1.—
20. Schetsen van Boz. f 1.—

Alle werken van Charles Dickens
voor SPOTPRIJZEN,
fraaie Editie in kwarto.
Elk werk met talrijke platen.

Elk werk van Charles Dickens
is verkrijgbaar
PRACHTVOL GEBONDEN
met verhooging van slechts 50 Cents.

Koop voor spotprijzen de prachtige boeken van Charles Dickens!!

Verder zijn onze voordeelige conditiën van uitverkoop: Bij 5 deel-
len ieder werk f 0.25 minder, bij 10
deelen f 0.30 en bij 15 deelen ieder werk f 0.35 minder, gebonden of ingenaaid naar
verkiezing genomen. De complete Dickens in 20 kwarto prachtbanden met 800 platen
voor slechts f 30. De complete Dickens in 20 deelen ingenaaid met 800 platen
voor slechts f 20. Elk werk van No. 1 tot 8 kost ingenaaid slechts f 1.75 of in
prachtband f 2.25. Van No. 8 tot 14 f 1.25 of in prachtband f 1.75. Van No. 15
tot 20 f 1 of in prachtband f 1.50.

„DICKENS UITVERKOOP” zette men op den aan ons te zenden postwissel en
de nummers of titels, die men daarvan verlangt, alsdan geschiedt de toezending on-
middellijk franco overal heen, zeer soliede en goed verpakt, alleen en uitsluitend door
Gebr. E. & M. COHEN, Magazijnen van Goedkope Boeken te Arnhem of te Nijmegen.

GEDRUKT VAN KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMDRUKKERIJ. WARMOESTRAAT 106, AMSTERDAM